

MAGYARÁG

FUGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN NAP

Alapította

PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő
Kádár MiklósSZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

Borzalmas szerencsétlenség érte a Prága-Moszkva-i repülőgépet

Bistrița közelében lezuhant a gép

A Prága-Moszkva között közlekedő repülőgép tegnap Besztvite közelében, mintegy két ezer méter magasságból lezuhant és pozdorjává tört. A földön a gép roncsai kigyulladtak. A gépen tartózkodó 4 főnyi személyzet életét veszítette.

A szerencsétlenségről a következőket jelentjük:

Pénteken délután 3 órakor a Bistrița és Dej közötti Sarutfalau mezőn dolgozók arra lettek figyelmesek, hogy egy repülőgép köröz a falu felett és lejjebb ereszkedve nyilvánvalóan le akar szállni a mezőn. Amikor a gép mintegy 300 méternyire volt a földtől, az emberek elszörnyedve látták, hogy a gép meginog és nyilegyenesen zuhan a föld felé.

A következő pillanatban hangos dörrenés hallatszott, a hatalmas gépmadár mélyen befuródott a földbe, a motor felrobbant és lángok csaptak fel.

A falu csendőrszerűl azonnal telefonon jelentették a szerencsétlenséget Bistrițának, ahol ekkor már befutott a someși repülőállomás érdeklődése is, hogy nem látták-e áthaladni a Moszkva-Páris utasszállító gépet, melynek meg kellett volna már érkeznie Clujra. Ekkor már valószínű volt, hogy a lezuhant gép a szovjet utasszállító géppel azonos.

Nyomban vizsgálóbizottság szállt ki a helyszínre és megállapították, hogy a gép és utasai szénné égtek. Senki sem menekült meg élve a szörnyű szerencsétlenségből.

A someși repülőtéren a rádiójelentésből, amelyet utoljára Piezből adtak le, megállapították, hogy

a gépen négy utas és két pilóta tartózkodott. A szerencsétlenségnek tehát hat halálos áldozata van.

Neveiket még nem közölték a nyilvánossággal.

A bistrítai rendőrség érdeklődésünkre megerősítette a szerencsétlenség hírét, de az utasok nevét még nem tudták megmondani.

Tűzvész Antwerpenben

Brüsszel, aug. 7. Antwerpenben pénteken óriási tűzvész pusztította el a Galeries Bon Marche nagyáruházát. A tűz tovább terjedt és estefelé 8000 négyzetméter területen álltak az épületek lángokban.

Elmaradt tárgyalások

Az angol-olasz barátsági tárgyalások körül az utóbbi napok során keletkezett nagy várakozásokra hideg zuhanyként hatott az a hír, hogy miután a tárgyalások tovább vezetését Rómára, illetve Ciano grófra és Erie Drummond római angol nagykövetre bízta, Sir Drummond most a maga részéről szintén megszakította a tárgyalásokat és öt heti szabadságra utazott. Az érdemleges tárgyalásokat ezek szerint csak szeptember közepén kezdik újra. Az újabb fordulattal kapcsolatosan általában az a vélemény alakult ki, hogy a megbeszélések során ellentétek mérülhettek fel a két kormány között. A tárgyalások elnapolása kétséges, teszi azt, hogy a Népszövetség szeptemberi ülészakán Anglia elfoglal-e valamilyen határozott álláspontot az abesszin kérdésben.

Bizonytalan időre elnapolták a benemavatkozási bizottság ülését

London, aug. 7. A benemavatkozási albizottság ülését pénteken délután negyed 4-kor nyitotta meg Plymouth lord. A lord bekötött fejével elnököl a délelőtti elszenvetett gépkocsibaleset miatt. Az albizottság egy órai tárgyalás után további üléseit határozott időpont nélkül elnapolta. Technikai bizottságot küldtek ki az ellenőrzést illető kérdések megvizsgálására. Az albizottság üléséről közleményt fognak kiadni.

Rómában folytatják az angol-olasz tárgyalásokat

London, aug. 7. Grandi, olasz nagykövet csütörtökön hosszasan tárgyalt Van Sittart angol helyettes külügyminiszterrel. Chamberlain ugyanis legutóbb hozzájárult ahhoz az olasz javaslatához, hogy az angol-olasz tárgyalásokat Rómában folytassák. Grandi és Van Sittart most több fontos kérdésben megállapodásra jutottak a kérdések részletes kidolgozását és a megállapodások véglegesítését majd a római tárgyalásokon végzik el.

Róma, aug. 7. A Giornale d'Italia című olasz lap hangoz-

tatja, hogy az angol-olasz közeledésnek máris jó eredményei vannak. A spanyol kérdés által megzavart nemzetközi légkör megnyihult és a tények nyugodtabb megvizsgálását teszi lehetővé. Újból szőnyegre került és pedig a siker reményével, az új nyugati egyezmény ügye a rajnai határ biztosításával, amely kérdés eddig egy lépést sem haladt előre. — Ezek a megállapítások is alkalmasak arra, hogy az angol és olasz kormány vezetőit további lépésekre buzdítsák.

Négyszemközt

A Lola bonyodalmai megérdemelnek némi figyelmet. A szóbanforgó „hölgy” talán 12 ezer tonna. Keblét nemcsak becsvágy, hanem köszén is tüti, mit egy lengyel fegyvergyár vásárol számára. Szívében nemcsak érzelem, hanem fegyverek is vannak. Néhány tonna fegyver. Így akart kifutni a Lola a constantai kikötőből. Szándékát az éber örök észrevették és felülvizsgálták a hajót. Kiderült, hogy „Lola” nemcsak súlyos, hanem igen hajlékonyszívű hölgy, s egyformán szándékozott kegyeiben részesíteni a valenciai és a burgosi kormányt. Ebbeli igyekezetében nem hagyta magát befolyásolni megbízója, a fegyvergyár sem. A Lola esete kényes apropo arra, hogy ismét emlékeztünkbe idézzük azt a tudott igazságot, hogy a fegyvergyáraknak üzlet a háború, s a fegyvergyár az a bizonyos harmadik, mely két veszekedő fél között a markába röhög. — Sajnos tudjuk mi ezt, de még mindig nem jött meg az eszünk bátorságunk, felültetni a viadám közberöhögőt s portékáját végleg nyakán hagyni.

Bizonytalan időre...

A benemavatkozási bizottság ülését, mint előre látható volt, bizonytalan időre elnapolták. Az elnapolás oka az orosz, német és olasz álláspontok közötti ellentétek tették szükségessé. Oroszország megbízottja ugyanis feltette azt a kérdést, hogy Olaszország és Németország hajlandók-e garantálni azt, hogy az angol javaslat elfogadása esetén az önkénteseket teljes mértékben visszavonják a spanyol harcterekekről. Tekintve, hogy a két állam képviselője nemlegesen válaszolt Oroszországnak a javaslat ellen foglalt állást, így a benemavatkozás egyelőre elmarad, s a beavatkozás megmarad.

Időjárás

Változékony idő várható, sok csapadékkal, hősüllyedéssel.

ISMÉT ÉLETBELEPTETI

Görögország az „Adósok tornyát”. A görög parlamentben ugyanis a napokban fogadtak el csaknem egyhanguan egy törvényjavaslatot, mely úgy rendelkezik, hogy a jövőben a késedelmes adósok a hitelező kérésére fogásba kerülnek. Az „adósok tornya”, amelynek egyelőre 200 cellája lesz, az athéni polgári törvényszék hatásköré alá fog tartozni. Az új törvény kétféle fogságot ír elő: egyet „súlyos esetekre”, mikor valaki adóval maradt hátralékban, vagy pedig közönséges adósságnál még részletfizetéseket és kamatokat sem hajlandó fizetni. A „könnyebb” eseteknek azokat tekintik, amikor az adós hajlandó ugyan fizetni, de egyes részekkel késlekedik.

A buza világti helyzete
A római nemzetközi mezőgazdasági intézet most tette köze az idei terméseredményeket. Eszerint az amerikai Egyesült Államok búzatermése ez idén 240 millió métermázsas. Ilyen nagy termésre 1930 óta nem volt példa. Ebből harminc millió métermázsát exportáltunk. Kanada búzatermése 61 millió mázsas. Európa termése — a Szovjet kivételével — 421 millió mázsas, ami jóval felülmúlja a tavalyit. Az export azonban ennek ellenére mégis gyengébb lesz, mert az exportállamok termése nem éri el a múlt évi mennyiséget, viszont az import államokban így Olaszország, Svájcban és Görögországban is rendkívül bőséges búzatermést értek el.

LIVERPOOLBAN szombaton tartották meg a brit gyógyszerészeti konferenciát, amelyen egy új gyógyszer mutattak be, amelyről Edward Lescher, a konferencia elnöke kijelentette, hogy „husz év óta ez a legnagyobb felfedezés a gyógyszerészet terén”. Az új szer teljes neve Para-Aminobenzenesulphonamide, orvosi körökben azonban egyszerűen „Protonsil” néven ismerik. Főtulajdonsága az, hogy a vérkeringésbe bekerült bacillusokat öli meg és ennélfogva egészen meglepő eredményeket lehet elérni vele tüdőgyulladás, tifusz, gyermekágyi láz és általában vérmérgezés esetében. Dr. Dyke, aki a gyógyszer biológiai hatásait tanulmányozta, kijelentette, hogy két kórházban végzett vele kísérleteket és sikerült alkalmazásával a gyermekágyi láz okozta halálos esetek számát 22 százalékról 8 százalékra csökkentenie.

Razzia — nagyban. Beszámoltunk róla, hogy Belfastban Írország második fővárosában még mindig napirenden vannak a zavargások és merényletek. A hatóságok erre való tekintettel eddig még nem ismert

nagyszabású razziát rendeztek. A rendőrség egész utcákat teljesen lezárt és órákon keresztül átkutatott több száz házat és lakást. A hatóság több titkos fegyverraktárt és propagandaközpontot fedezett fel. Igen sok robbanóanyagot és rengeteg röpcédulát koboztak el. Sok letartóztatás is történt. A hatóságok remélik, hogy ezek után a városban rend és nyugalom lesz.

AZ EDINBURGI közművelődési tanács elnöke, Herbert Wisemann legutóbb a zenei bizottság ülésén többek között a következőket mondotta: „Szíriam a jazzt, de hamar belefáradok, mert rendkívül egyhangú. Néhány perc múlva már valósággal hasogatja az ember fülét. De sok himnuszban és más ünnepléses dalban is megtalálhatjuk a jazz nyomait, sőt halomszámra találhatunk szinkopált részleteket Bach műveiben is. Nem beszélve Beethovenről, akinek Lenora nyitánya egyike a legnagyobb jazzre irt nyitányoknak.”

Törvényellenesek az ügyvédi kizárások. A piatra neamtí ügyvédi kamara vezetősége különböző indokokkal a zsidó ügyvédek nagyrészt kizárta az ügyvédi kamarából. Az igazságügyminisztérium most leirta juttatott el a piatraneamtí bírói hatóságokhoz és közli, hogy az ügyvédi kamarából történt kizárások törvényellenesek és ezért az ügyvédek folytathatják ügyvédi működésüket. Az ügyvédek csak akkor akadályozhatják meg hivatásuk gyakorlásában, ha erre vonatkozólag végleges döntés, vagy határozat történt.

Osztják az ingyenes gázálarakat. Berlinben megkezdődött az ingyenes gázmaszkok szétosztása. A szétosztást külön szervezet intézi, amely az egyes családfőeknek annyi ingyenes-gázálarca ad utalványt, ahány tagból a család áll. A gázmaszkokat az utalványok alapján erre a célra felállított raktárak szolgáltatják ki. A zsidóknak nem adnak ingyenes gázálarcaot hanem azoknak azt meg kell fizetni.

KITÜNŐ MEMÓRIA. Ötvenhat évvel ezelőtt Alfred Matheys iskolamester a sussexi Steyningben azt mondta tanítványának, hogy aki négylevelű lóherét hoz neki, hat pengét kap érte. A múlt héten egyik növendék, a 65 éves H. Stubbings a réten négylevelű lóherét talált és emlékezve az ígéretre, felkutatatta az öreg iskolamestert. Matthews, az öreg tanár, Bristolban lakott, itt találta meg régi növendéke, aki ötven év óta nem látta. Átadta öreg tanárának a négylevelű lóherét, a tanár pedig átadott neki hat pengét ígéretéhez híven.

A windsori herceg

Velencében kihálászta a tengerből egy amerikai asszony kékításkáját

Velence, augusztus 7. A windsori herceg és a hercegnő tudvalevőleg két hetet a Lidón töltött és most utaztak vissza az ausztriai kastélyukba. A velencei tartózkodás utolsó napján érdekes eset történt a herceggel, aki egyébként mindig került a feltűnést és akkor érezte jól magát, ha senki se vette észre.

A hercegi pár elutazása előtt való nap Velencében sétált a Doge palotájának a tenger felőli oldalán. Óriási tömeg tartózkodott a parton, rengeteg amerikai, akik elmerülve nézték a gondolákat. Az egyik hajóállomás közelében feltűnt egy amerikai házaspár, egy magas szőke fiatalember és ugyancsak feltűnően magas szép barna asszony. Ezek is önfeledten nézték a gyönyörű panorámát és a tömeg egyre közelebb so-

dorta őket a parthoz. A Sôhajok Hidjával szembeni partre szén, ahol a gondolák kikötője van, egyszerre csak a tömeg olyan erősen hullámozott, hogy a fiatal amerikai asszony kezéből kiesett a kékításkája és becsuszott a vízbe. Az amerikai asszony nagyot sikoltott, amire figyelmes lett a windsori herceg is, aki nyomban látta, hogy miről van szó és féllábbal azonnal belépett a vízbe és kihálászta a kékításkát, amelyet a víz már kifelé sodort.

A fiatal amerikai asszony hálásan megköszönte a herceg udvariasságát és boldogan szorította szívéhez a vízből kimenett kékításkát. Ez volt az egyetlen eset amikor a herceg feltűnést keltett velencei tartózkodása alatt. Az eset után a tömeg lelkesen ünnepelte Anglia volt uralkodóját.

A „józan részegség” karrierje Európában

Ki hozta hozzánk a kávé, ki csinálta az első kávéházat?

Gyorsan ívelő karriert futott be a kávéház Európában.

Az arab és mohamedán világ már hosszú idő óta ismerte azt az italt, „amely felszabadítja az érzékeket és boldoggá teszi az ébrenlést”. A kávécsereje Abessziniából került át Arábiába. Az arabokon keresztül ismerkedtek meg velük az európaiak is csak jóval később kezdték meg a kávétermelést a saját gyarmataikon.

Erre úgy 1750 körül került a sor.

A kávécsereje nem minden tropusi klímán tud megélni. Szomorú történeteket mesélhetne erről Ceylon szigete, amelynek egyik főjövedelmi forrásává lettek a híres kávéültetvények, amíg a 19. század derekán meg nem jelent a „pestisbogár”, amely valósággal kiirtotta a kávételepeket. Ceylon szigete azóta képtelen kávé termelni és — a sors ironiája —, kávé helyett most már annak legnagyobb vetélytársát: a teát exportálja.

Az európai kávéfogyasztás kezdeményezője Koschitzky, a híres bécsi kávéház tulajdonosa. Koschitzky komoly szolgálatokat tett hazájának azzal, hogy a várost ostromló török sereget kikémlelte. Jó ismerője volt a keleti szokásoknak és így, — amikor megkérdezték, hogy mit választ a gazdag hadizsákmányból, ő azokat a furcsa zsákokat választotta, amiknek a babhoz hasonló tartalmával nem tudtak mihez kezdeni a jó osztrákok.

Azokban a zsákokban a török basák kávékészlete volt.

Koschitzky iparengedélyt kapott és

megnyitotta az első európai kávéházat.

Az új ital nem könnyen győzedelmeskedett. Minden nagy városban

lefolyt a kávéháború.

Vad viták és veszekedések kezdődtek az orvosok, jogászok és tudósok között. Ahogy elejnte szigorú intézkedéseket hoztak a dohányzás ellen, úgy tiltották be Európaszerte a kávéivást is. Ezt a tilalmat azonban hamarosan visszavonták, mert a törvényhozók belátták, hogy nem lehet ellentállani a „józan részegségnek”.

Braziliának életkérdése a kávéár. Évente 60 millió zsák kávé exportál a lakosságának legnagyobb része életre-halálra ki van szolgáltatva a kávépiacnak.

Millió és millió kávécsereje nő Braziliában, millió és millió kávéfogyasztó él világszerte. Az ő számukra a kávé szükségleti cikk, de van néhány ember, aki számára a kávé csak eszköz, a cél: az arany, amit érte kapni lehet.

Munkanélküliség? Nem tördnek vele.

Hogy a legtöbb ember vásárlóereje csökken? Nem az ő bajuk.

Az ültetvényi munkások nyomora és éhezése? Nem érdekoldnak irántuk.

Tőkét fektettek be a kávéültetvényekbe és a tőkének meg kell szereznie a megfelelő hasznót. Ha kívülről nyomják a kávé árát, ők egyetlen módon válaszolnak: megsemmisítik a termés egy részét.

A kávé sorsa, egész civilizációnk sorsa.

Mi van az olasz-angol barátkozás hátterében?

Most majd kiderül, hogy Mussolini nagy diplomata s olyan sikert könyvelhet el, amihez hasonló igen ritka a világtörténelemben. Mint a lavina úgy indult meg az angol jóindulat Olaszország felé. Kez dődött a parlamentben a híres „Anglia nem ismeri ezt a szót, hogy vendetta” beszéddel. -- Hogy ez nem igaz, azt talán nem is kell szövé tenni. Még az angol lapok is nyomban leleplezték, hogy a skót nép nem is olyan régen ismerte még ezt a szép szokást, sőt üzte is. Ezzel aztán el is hallgattak az angol diplomaták, de míg Lloyd George erőteljesen támadta a kormányt a meghunyászkodó politika miatt, a brit oroszán -- tényleg oda telepedett az angol csizma mellé. Meg volt rá az oka. Jól felfogott érdeke volt.

Vessük csak össze az okokat s meglátjuk, mennyire igaza volt a Foreign Office-nak, mikor ezt a lépést kalkulálta. A benemavatók bizottság általános és folytonos sikertelensége már kibíratatlanná tette a diplomáciai helyzetet. Nem azért, mintha Angliának az a sok guny ártott volna, amellyel emiatt elárasztották, hanem belpolitikailag is tarthatatlan volt a kormány helyzete. Aki gyenge, az éljen békében, különben hamarosan kiderül, hogy hány pénzt ér. Már pedig -- s ez volt a másodikk -- az angliai hadgyakorlatok azt bizonyították, -- hogy Anglia még nem érte el azt a fegyverkezési tökélyt, -- mely háború esetén biztosítja a győzelmet. Nem érte el, mert

- a légháritás nem elég biztos,
- a nyersanyagutánpótlás nem elég gyors,
- az élelmezés sem tökéletes.

Az első ok, főleg Olaszország felé, veszedelmes. Mert amilyen kitűnő, sőt utólrétegetlen az angol flotta, -- olyan veszedelmes az olasz légi haderő. Az olasz nép rossz katoná. Mint minden elnyomott nép. Csak szabad és öntudatos nép tud harcolni. De a légháborúhoz nem kell sok ember s az olasz középosztály hivatalnok rétege, az olasz birtokosság sok bátor embert termelt ki a fasiszta nevelés alatt. Mussolini zsenialitásával és politikai vakmerőségével fanatikus híveket szerzett magának s a légi haderő ereje ezekben van.

A nyersanyagutánpótlás hiánya és az élelmezés lassu mi-

Veszek

Ócska ólmo!
Cim a kiadóban

volta szintén Olaszország előre törésének köszönhető. Az abessziniai hódítás azt jelenti, hogy a Vörös-tenger nem áll többé oly megbízhatóan rendelkezésére Angliának, mint azelőtt.

Az angol kormány mind-ezek megfontolása után hatalmas tervezetet dolgozott ki. Új hajózáratot épít a Jóreménység fokán keresztül. Mert tegyük fel, hogy mest sikerül a megengedés Olaszországgal. Elismeri az olasz király Abessziniai császárságát s ünneplésen biztosítja jogait az India felé vezető uton. Tudjuk azonban, hogy mily megbízható szövetséges Olaszország és hogy megállta a sarat szövetségesei mellett a múltban is. A fasiszta becsület egy cseppet sem növelte a szerződés meg tartására irányuló kötelesség-érzést. Lloyd George éppen a napokban fejtette ki, hogy a két fasiszta állammal minden szerződés megkötése -- papírrongy.

Kiépül tehát az új ut a Jóreménység fokán át. Így érvényesül a történelmi materializmus dialektikája s a technika vívmányát így semmisíti meg a politikai helyzet. Angliának a legrégibb módszereit kell elővennie, ha újból haladni akar. Meg kell teremtenie a lehetőséget, hogy Indiát, ha valamivel hosszabb, de mégis biztos uton megközelítse. A hajóutnak azonban bázisokra van szüksége, végig az afrikai tengerpartokon. (Ime a belgákkal kötött meleg barátság magyarázata és hatalmas jelentősége.) Míg ez kiépül sok víz folyik le a szuezi-csatornán.

Mindezeknek fejében itt van a küszöbön álló japán-kinai háború. Japán gazdag aranytartalékaival szemben szegény szövetségeseivel rendelkezik. Anglia úgy ellátja pénzzel Kinát, hogy akár meg is nyerheti a háborút s ebbeli törekvésében minden demokrata nagyhatalom támo-

gatja. Nem kell tehát éppen félnie a pillanatnyi helyzettől, de mégis jobb megvárni míg, tegyük fel, megverik Japánt, mint szembekerülni egy európai bonyodalommal s szembe kerülni az „Ö” Szezi-csatornáján át egyesült olasz-német-japán hadakkal.

Ez tehát a kalkuláció. Elküldte hát Chamberlain híres levelét Mussolinihez.

Igy készül hát a béke a világpolitikában. Ha az ember csak a diplomáciai beszédet hallja, meg van győződve arról, hogy más gond nem fűti ezeket az urakat, mint csakugyan ügyelni az ember békés életére.

FRANCO VILÁGHÓDÍTÓ ÁLMAI

Mit akar a spanyol diktátor-jelölt

A nemzeti Spanyolország egységes pártja -- Falange Espanola de las I. O. N. S. -- kibocsátotta a nemzeti Spanyol ország programját. Franco se regének végleges győzelmén után a párt a következő célokat tűzte maga elé:

a) Hiszünk a legmagasabb megvalósult valóságban, Spanyolországban. Minden spanyol közös feladata, hogy ezt a Spanyolországot megerősítse és -- megnagyobbítsa. E feladat sür-gős keresztülvitele előtt kérelhetetlenül el kell törpülnie az egyesek, csoportok és osztályok érdekeinek.

b) Imperiálista akarat tölt el bennünket. (Voluntad de Imperio.) Helyet követelünk Spanyolországban Európában. -- Nem tűrjük, hogy félreállítsanak bennünket s éppen így nem tűrjük a függőséget az idegenektől. A spanyol-amerikai államokat illetően a kultúra, a gazdasági érdekek és a hatalom egységesítésére törek-szünk. A spanyol nyelvterületen (tehát egész Dél-Amerikában s Afrika egyes részeiben) Spanyolország első helyet követel magának a világ kialakításában. (Titulo de preeminencia en las empresas universales).

c) Haderőinknek -- száraz-földön, tengeren és levegőben -- olyan erőseknek kell lenni-ök, hogy Spanyolország min-

den pillanatban biztosíthassa a függetlenségét s előkelő rangját a világban. Gondunk lesz rá, hogy az egész spanyol népet katonai szellemmel töltsük el.

d) Spanyolország még egyszer megkísérli, hogy a tengeren megszerezze hírnevét és gazdagságát. Spanyolorzágnak nagy tengeri hatalommá kell válnia.

e) Elutasítjuk azt a kapitalista rendszert, amely a nép szükségleteivel nem törődik, a magántulajdont embertelenné teszi s a munkást nyomorult

tömeggé alacsonyítja. De éppen úgy elutasítjuk a marxizmust is. A marxizmus által félrevezetett osztályokat úgy fogjuk irányítani, hogy a nemzeti államban teljesíthessék a kötelességüket.

f) Az állam elismeri a magántulajdont. Minden spanyolnak joga van a munkához. -- Minden munkaképes spanyol köteles dolgozni.

A program végül a legsúlyosabb büntetéssel fenyegeti meg mindazokat, akik ellentállni merészelnének a nép hivatott vezetőinek.

Feljegyzésre érdemes

A comrati liceum esete az érettségi bizottsággal. A comrati liceumnak egyetlen növendéke sem ment át az érettségig. Van az országban tehát egy liceum, melyet fölösleges fenntartani -- papírforma szerint. Mert ahol éveken át hiába tanulnak a növendékek, oda ugyan hiába íratják be a szülők a gyermekeiket. A comrati liceum esete igen tipikusan bizonyítja, mennyire hibrid, felelőtlen vesztes és igazságtalan a középiskolai oktatás. Van egy tétel, hogy a vizsgán voltaképpen nem is a növendék vizsgázik, hanem a tanárja. -- Nos, a tanárok sorra megbuk-

nak az érettségig. De ha a tanár rossz, miért büntetik érte a növendéket? Miért török ketté a karrierjét, fiatal ambícióit miért mérgezik meg az életét, mikor ugyanezért a tanárt is felelőssé lehetne tenni? A comrati liceum esete bizonyítja, hogy a tanárok vétkéért a diák karrierjét rombolják össze. Ott, ahol ötven növendék közül egynek a fejébe sem lehet beletölteni a középiskolai tudományt, ott a rendszer és a tanári kar a hibás. A helyes és méltányos az volna, hogy a diákoknak más tanári karral egy pár hónapos kurzust rendeztessenek, hogy hibájukon kívül ne veszítsenek el egy évet, a tanári kart pedig haldéktalanul le kell érettségiztetni.

Gyomor bajok, bélbelegrségek,

vese-, máj-, epegörscsök ellen a legjobban bevált gyógyszer Amerikában felfedezett gyógynövényből készült világ-hírű „Gastro D.”, melyet úgy a belföldi, mint a külföldi szak-orvosok legelsősorban ajánla-nak.

Gastro D. kapható gyógy-szertárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135.— le-utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, București Calea Victoriei 124.

János bácsi

mit szól maga ahhoz, hogy rö-videsen lemond a kormány?

Attul tartok, hogy eddig csak a nemzeti parasztpárt fo-gatta el a kormány lemondá-sát. Mijér mongyon le, amikor Vaida kijelentette, hogy ü na-gyon meg van elégedve a mos-tani külügyminiszter működé-sével, annak ellenére hogy az többet tartózkodik idehaza, - mint külföldön.

— Igen ám, de Vaida azt is mondotta, hogy most már de la Rocque ezredes uralomrajöt-tét sem várja Franciaország, hanem belenyugszik, hogy ott népfronti kormány van.

— Akkor nem is fog lemondani egyhamar a francija kor-mány. Ha már eccer Vaida meglegedését is sikerült kiviv-nia, Blum is nyugottan hajt-hatja álmokra a fejét. Pláne, — hogy Vaida egy pár nappal ez-előtt a „Curentul”-ban kije-lentette, hogy ü nem antisze-mita, hanem szereti a zsidókat. Különösen, ha külföldön van-nak.

— A belpolitikától elég volt. Inkább azt mondja meg, hogy Mussolini miért kezdett leve-lezni az angol miniszterelnök-vel olyan barátságosan?

— Az okot nem tudom de most már divatba fog gyünni ez a szerelmi levelezés a mi-niszterelnökök között, Darányi fog írni Tătărescunak, Blum Cuzának, Maniju pedig Tileá-nak.

— De hát ök minek levelez-zenek egymással, ha egy or-szágbán vannak?

— Hogy legyen mit kitegye-nek az egymás ablakába. Kü-lönben már én mondom, hogy elég a politikából. Az tessék nekem megmondani, hogy mi-jér nem kerültek forgalomba az új ezer lejesek?

— De hiszen forgalomba ké-rültek.

— Én csak azt hiszem, amit látok.

Potom árban vásárolhat

férfi és női szövet maradéko-kat öltönyre, kabáttra, nadrágra, kosztümre, comple és szoknyára. Vásznak, damasztok, asztalne-művek, mosók és kis maradékok árkezték.

STEINER

maradékos Oradea, Calea Vic-toriei No. 3., udvarban.

A jövő század zenéje

Christie Winifred asszony bemutatta Budapesten térje találmányát: a kettős billentyűzetű zongorát

Budapest. aug. 7. Érdekes vendége van Budapestnek, Christie, Winifred, a kiváló zongoraművész, aki nem csak ismert és köztiszteletben álló zongoraművész, hanem a kettős billentyűzetű zongorának legfőbb népszerűsítője.

A zeneakadémia egyik ter-mében kettős klaviatúrájú zongora áll. Hatalmas, fekete, gyö-györű hangszer, az első pillan-atban olyan, mint más hang-versényszongora. Csak a billen-tyűzete más. A fehér és fekete billentyűsor felett kissé mere-deken egv másik van és a ket-tő között, mintegy lépcsőként, kicsi fehér billentyűcsokok. A zongora előtt öszbevegyült haju, gyermekesen kék szemű, jellegzetes angolszász nő: Chris-tie Winifred.

A jövő hangszere

— Moor Emanule, a zongora megalkotója, a férjem volt — mondja Christie Winifred — tulajdonképpen úgy jött rá en-nek a javított hangszernek a formájára, hogy nem volt meg elégedve a huros hangszerek-vel. Nemcsak zongorával, ha-nem csellóval is foglalkozott. Azt is tökéletesíteni akarta.

„Férjem Bachról álmodott...”

— De mégis nagyon érdekel-né az embert egy találmány-nak a születése. Hogyan kezdő-dött? Művész ott volt végig, nem emlékszik rá, milyen volt az elindulás?

— Meglehetősen furcsa, — majdnem regényes. A férjem, aki állandóan hangszertökelete-sítési problémákkal foglalko-zott, egyik éjjel álmot látott. A kettős billentyűzetű zongorát álmodta meg, ott volt előt-te készen és Bach állott a há-ta mögött... Annyira élénk volt az álom, hogy amikor felébredt nekikezdett a megálmodott zongora vázlatának. Eleinte sokat gyötrődött, nem ment olyan könnyen, nem lett egyszerre olyan szép, mint az álombeli zongora. Először egy egészen durva mintadarabot készített, lassanként, évek során tökéle-tesedett.

— Tulajdonképpen melyik évben volt ez?

— 1921-ben. A lehető leg-rosszabbkor. Rossz sor járt akkor a feltalálókra. Különben, hitem szerint minden nagyje-lentőségű találmánynak először megnevezés a sorsa. Ez szinte végzetes. Káröröm, guny, akár hányszor. Pedig a zongorának is meg van éppen úgy a fejlő-dési útja, mint más hangszere-nek, a „clavecín”, a zongora őse mennyire kezdetleges volt mennyire más. Lehetetlen el-határozni hogy valamin...

lyen legyen a végső, kifejece-sedett formája. Ez a zongora, a kettős billentyűzetű zongora, forradalmat jelent. Husz han-got lehet egyszerre tíz ujjal fogni, mert van egy, emeltyű, egy pedál, amelyik rögtön ak-kordba fogja a hangokat. Be-láthatatlan a jelentősége, nem csak a zongorajáték techniká-ja más, mert lényegesen köny-nyebben és szebben lehet ezen a zongorán játszani, mint a ré-gin, hanem az új zeneszerzők előtt is végtelen lehetőség nyi-lik meg.

Christie Winifred játszani kezd. Félkezével. A zongora fölé hajolva figyelem és látom a kettős hangzatsort, ahogyan a kalapácsok leütik a hurokat.

— Hány ilyen zongora van forgalomban?

— Európában husz és Ame-rikában is husz. De van a töb-bi világrészekben is. Nagyon nehezen szokják meg, mint mindent, ami új. Az első mo-dell Bernben készült Flohrnál. aztán London, később Páris-ban Pleyel, Berlinben Bech-stein és Bécsben Bösendorfer csinált ilyen kettős billentyű-zetű zongorákat.

Több mint egy zongora

Cristie Winifred játszani kezd. A Mondschein-szonátát játsza, azután átcsap a Patheti-que-be. Futamokat mutat, ho-gyan játsza a művész az egy-szerű és hogyan a kettős billen-tyűzetű zongorán.

Holdszugár szalad a hullá-mon, ezüstid ível keresztül a tengeren — soha sehol még nem hallottam Beethovent így, mint ezen a korszerű hangsze-ren.

— Hiszen ez... ez több, mint egy zongora. Van benne vala-mi zenekarszerű. Mintha cselló

sirna benne. Hogyan lehet, — hogy alig akarnak erről a talá-lmányról tudomást venni?

— Tudja, kérem, az ember kényelemszeretet talán a legna-gyobb kerékkötője mindennek. A legtöbb művész úgy van ez-zel a zongorával, mint a sár-kány mondja a Siegfriedben: hagyj aludni. Egész életükön-át beidegződtek egy techniká-ba és tanuljanak valami újat, mást? Nem, köszönik szépen. Pedig legkésőbb egy félév alatt át lehet tanulni, de van aki sokkal hamarabb megtanulja. Én leginkább a fiatalokban re-ménykedem. A fiatal zenészek zongoraművészek, zeneszerzők között nagyon sok hűve van ennek a zongorának. Ők még fiatalok és akarnak tanulni, — akarnak valami többet, mint a régiak.

— Hová megy, innen a mű-vész?

— Egy héten belül Svájcba. Az idén négy hónapig voltam Magyarországon. Az természe-tes, hogy szeretnék itt lenni, hi-szen az uram magyar ember volt. Amerikába is átmegyek. harmincöt hangversenyre va-gyok lekötve, tárgyalok oda-át az emberekkel, azt hiszem, ott hamarosan nemcsak nagy jövője, de gyakorlatilag is nagy jelentősége lesz ennek a zongorának.

Itt, ez előtt a zongora előtt sok minden észébe jut az em-bernek. Például a Stepensón-féle gözmozdony, amelyiknek 10 kilométeres sebességétől fél-tek. Azt mondták, ez a retten-e tes sebesség összerázza az em-berekben a szerveket, tönkre-teszi a májat, a vesét, kilyu-kasztja a beleket.

Az új gondolat elhelyezkedé-se a világban még az emberi sorsnál is nehezebb.

Huszonhat embert marcangoltak össze a veszett kutyák Constantában

Constanta, augusztus 7. Egy Angelescu nevű asszony kutyái elszabadultak a str. Chilia-i lakásáról és 26 embert össze-marcangoltak. A megvadult állatokat a rendőrség emberei

lőtték agyon. Utólagosan meg-állapították, hogy a kutyák ve-szettek voltak. A veszett ku-tyáktól megmárt embereket a bucurești-i Pasteur intézetbe szállították.

A nap által tönkretett arcbőrét hozza rendbe, tisztítsa meg

„FLOREAL” No. 2.

krémmel. Puder alá használjon FLOREAL No 1. krémet.

Főlerakat: **Pap Drogueria**

Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand 9. Tel. 656. Naponta postai szétküldés.

BELPOLITIKAI FIGYELŐ

Most már

hogy az uralkodó hazaérkezése - aktuálissá tette a kormány lemondását, az izgalom a belpolitikai körökben várakozás ellenére lecsillapodott. A kormány, félhivatalosa, a „Viitorul” szokatlanul vehemens hangon megcáfolta a kormányváltásról szóló híreket. Ennek ellenére politikai körökben biztosra veszik, hogy az augusztus 15-iki tengerészeti ünnepségek után a kormány benyújtja lemondását. Dinu Bratianu az ellenzékbe-vonulás mellett van, Tatarescu sem véli alkalmasnak a kormányzás meghosszabbítását. Mihailache bizonyosra veszi, hogy ő kap megbízást kormányalakításra. Esetleg ugyanolyan feltétellel, mint annakidején Duca: vagyis kísérelje meg a párt kiegészítését, Vaida és Junian visszahozatalát. Ez pedig nem fog menni. Mihailache nem békülhet Vaidával, Junian pedig csökönyösen hirdeti a választási kormányt és nem akar viszártatni a nemzeti parasztpártba. Mihailache tehát egyedül fogja vállalni a kormányzás felelősségét, Maniu félre fog állni. Esetleg Grigore Filipescu — akinek nagy szerepe volt a nemzeti parasztpárt elnökválsága elsimításában kap még tárcát a kormányban, öt kontemplálják belügyminiszternek. Filipescu már elkészítette a memorandumot a politikai helyzet megoldásáról, amit Őfelsége elé terjeszt. A memorandum mindössze négy gépelt oldal. Filipescu tömör és átfogó stílusában. A konzervatív párt vezére egyébként a franciaországi Royat fürdőhelyre utazott. Csak augusztus 26-án tér vissza. Bizonyosan tudja, hogy addig nem lesz szükség rá.

Vaida

nyilatkozatát a jobb oldal is, a baloldal is, meglepetéssel fogadta. Különösen dela Rocque ezredes lehet megsértve. Nem elég szegény ezredesnek, hogy kisütötték róla, hogy Laval és Tardieu belügyministersége idején a titkos alapokból támogatták mozgalmát — most már Vaida is cserbenhagyja. Egyszerűen köpenyvet fordít és kijelenti, hogy nem akar pápább lenni a pápánál és ha a francia népnek jó a népfrenti kormány, ő — Vaida — (a nagy folyam, amelybe az összes pártok patakjainak bele kell ömlenie) sem fogja többé támadni a francia kormányt. Ennyi következtetés még Vaidától is sok. Egy folyam csak egy irányban folyhat. Ha visszafelé folyik, nem hajózható. Különösen a kormányzás nagyon nehéz rajta.

GOGA-CUZA

a megyeválasztási kudarcok után — már nem is foglalkoznak a kormányrajutás esélyeivel. Sőt már tábornoki

A SÁRGA TENGER ÉS A NAGY FOLYÓ MENTÉN...

MIT KELL TUDNI JAPÁNROL ÉS KINÁROL

JAPÁN Knaur 1936-os világ atlaszán most 4 nagy és 520 kis szigetből álló alkotmányos császárság van feltüntetve. A tulajdonképpeni Japán (Korea és Szahalin nélkül) 382,309 négyzetkilométer: körülbelül olyan nagy, mint Poroszország Szászországgal együtt. Lakossága 69 millió, egy négyzetkilométeren a népsűrűség 181 fő. Japánban nincs már hely több ember számára.

KINA a legfrissebb népszövegségi adatok szerint 25 kormányzóságból álló köztársaság, amelynek 11 millió 103 ezer négyzetkilométer a területe, tehát majdnem annyi, mint egész Európáé. Lakosainak száma becslés szerint 450 millió, egy négyzetkilométeren átlagban 40 ember él. Van tehát még bőven hely Kinában.

Születés

Japánban van ugyan európai formájú házasság is, de azért elnyomó a határidőre (legfeljebb öt évre) kötött házasság. A határidős házasságot közvetítő hozza létre, aki azonban nem a fiatalok, hanem a család fők között létesít kapcsolatot, — mert Japán családi berendezkedése még mindig, mint kétezer éve: az apai hatalmon alapul. Ennek megfelelő az anyakönyvvezetés is: az új asszony és a gyermekek a férj apjának törzslapjára kerülnek.

Kinában a nő arra való, hogy dolgozzék és urának fiat szüljön, akiben majd tovább él az ősök neve. Az új asszony számára a házasság nem önállóságot jelent, hanem folytonos engedelmességet, amíg csak anyósa meg nem hal és ahogy mulnak az évek, ő maga is anyóssá nem lesz.

Élet

Kína földművelő ország, Japán ipari. Kinában minden megterem, ami a nép élelmézésére kell. Japánban csak annyi, ami a lakosság kisebbik felének eltartására elég. Kína rizst, teát, kölest, gabonát,

tengerit, szójababot termel, — óriási állattenyésztése van, — Japán a halon kívül minden élelmicikkben behozatalra szorul. A japánok alig tartanak háziállatot.

Kinában a lakosság kilenc-tizedrésze a földből és a földhöz hozzánőve él. Minden kis darab földet kertszerűen művelnek, akár szójabab, akár rizs terem rajta. Nagyszerű termelési eredményeket érnek el: valamirevaló föld buzából, a mi mértékünkre átszámítva, holdanként 12—14 mázsás átlagot hoz. Gyáripár csak a tengerhez közeli partsávon fejlődött ki, itt vannak a híres selyem, gyapot és gyapjuszövő gyárak.

Az orsók száma 4 és fél millió, a géperejű szövőszékeké: 42.596.

A japán és a kínai nyelv

A nyelv nem rokon, amint a faja sem. A kínai nem tudja kimondani az r-betűt, az erőszak és a háboru magánhangzóját, a japán nyelv viszont nem ismeri az l-et, a gyengédség és barátság iágy, betűjét. Európajáró japán a hotelt hater-nek mondja.

Kína új pénzegysége a Yuan dollár. Értéke ma, devalváció után, körülbelül 45 amerikai cent. Forgalmi pénz a mexikói dollár, éppen olyan megmagyarázhatatlan oknál fogva, mint ahogy Abesszíniában a Mária Terézia-tallér volt.

Japán pénzegysége a közismert yen. Egy yen—100 sen—1000 rin. Egy yen körülbelül 30 lej ér, a devalváció előtti értéke 82 lej volt.

A kínai konyha nemcsak a regényekben változatos. A nép nem él ugyan cápauszonnyal és fecske fészekkel, hanem csirkével, disznóval, a számár, a kutya, a házinyul és a hizlalt patkány húásával. Észak-Kinában buza-kenyeret esznek és sok édes krumplit, délen rizset, köles-kenyeret és zöld bambuszfőzeléket. Ital: a tea.

A japán épp olyan kevésbé

inyenc, mint a német. Az étrend rizsből, gyümölcsből, tengeri növényekből, halból áll. Italuk a sake, amit rizsből erjesztenek.

SZÁRAZFÖLDI HADERŐ

KINA:

134 gyaloghadosztály,
8 lovashadosztály,
19 tüzérsztag,
23 repülőraj.

JAPÁN:

70 gyalogezred,
25 lovasezred,
40 tüzérezred,
26 repülőraj (1025 harcszerű repülőgép),
1 léghajóraj.

A békelétszám —223.511 ember, 15.000 tiszt.

TENGERI HADERŐ

KINA:

4 csatahajó,
5 páncélos cirkáló,
6 torpedóvadász,
50 parti naszád.

A flotta tulnyomó része az 1898-as háborúból maradt itt. Modernizálták, új ágyukkal látták el, de 1932. óta nem becsátottak új hadihajót vízre.

Az egész kínai hajóhad össztönnatartalma nem éri el a 30.000 tonnát.

JAPÁN:

10 csatahajó,
40 páncélos cirkáló,
128 torpedóvadász,
67 tengeralattjáró.

A japán tengeri haderő a világ harmadik legnagyobb flottája. Teljesen modern és négy repülőgép anyahajó kíséri, fedélzetén 392 hidroplánnal. — Ezenkívül 472 tengeri repülőgép a kikötőkben állomásozik.

A japán hajóhad össztönnatartalma 920.243 tonna.

Az ágvuk száma 1595.

A torpedócsövek száma 800.

Egyetlen japán hadihajón, a Mutu-n, több ágyu van, mint az egész kínai hajóhad fedélzetén és a legnagyobb kínai „dreadnought”, a Ning-Hai, — meg kell, hogy fusson, egy negyedosztályu japán torpedóvadász elől.

Mutu, Ning-Hai és a többiek ma még csak nevek. Holnapra talán már az egész világot rombadöntő események hordozói

Borzalmas autóbusz szerencsétlenség

70 utasával szakadékba zuhant egy társasgépkocsi

Szofia augusztus 7. Cepelantó közelében egy kirándulókkal telt társasgépkocsi szakadékba zuhant. A gépkocsiban 70 ember tartózkodott, akik közül kettő haldoklik és leg többje súlyos sebesüléseket szenvedett. A gépkocsi a szakadékba zuhanása után kigyúlt.

kormányt sem követelnek, hanem készülnek a választásokra. Erősítik pártjukat, új hiveket akarnak szerezni. S mit gondolnak, hol találták meg a hiveket.

A cigányok közt. „Tara Noastră” a Goga-párt hivatalos lap

ja külön heti számot ad ki a cigányok részére Gh. Lazarica a római elnöke szerkesztésében. A lapban ilyenek olvashatók: „Cigány testvérek! Akár ortodoxok, akár katolikusok, akár római katolikusok, akár protestánsok, akár mohamedá-

nok vagytok, lépjetek be pártunkba.

Tehát a nemzeti keresztény-párt a mohamedánokra is pályázik. Felemelő látvány! A cigányok s a mohamedánok után kik következhetnek?

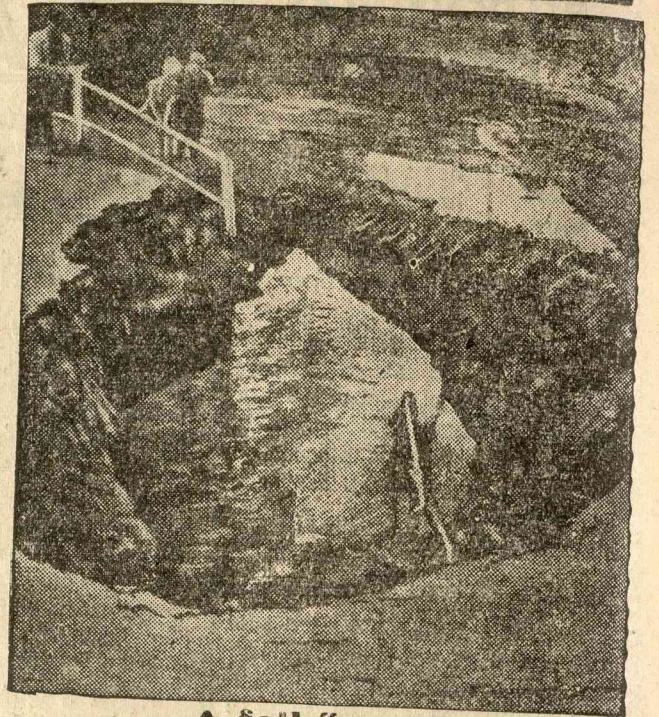
Szinte gondolni sem jó rá!

Képes nagyvilág

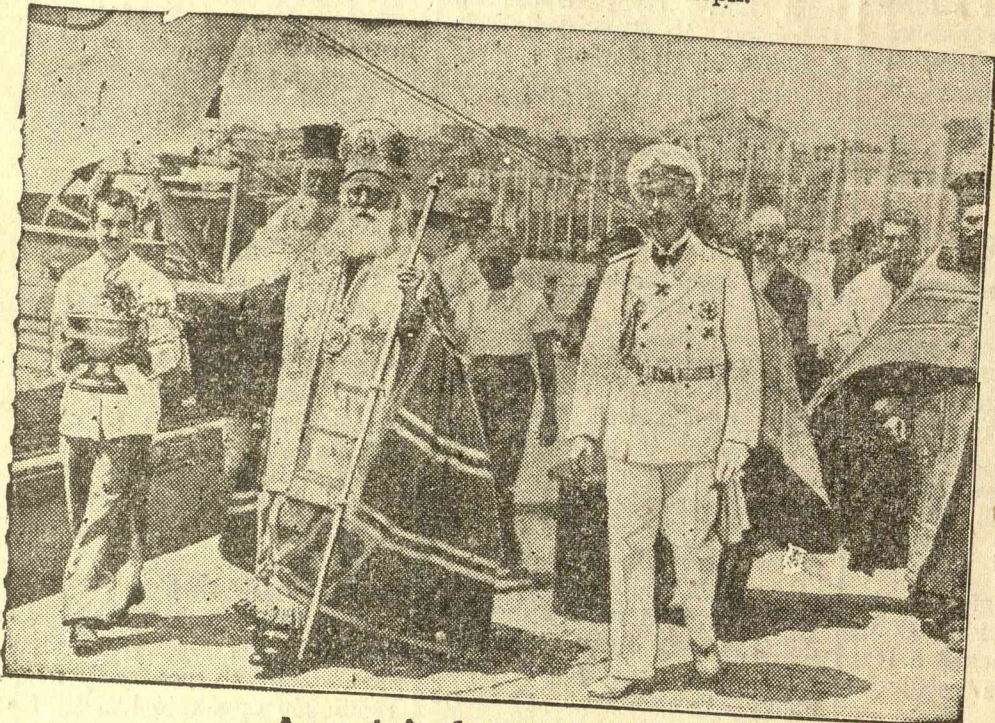
Háborus tüntetés Tokióban

A kínai harctérre vonuló csapatokat a japán főváros lakossága virágokkal ünnepli.

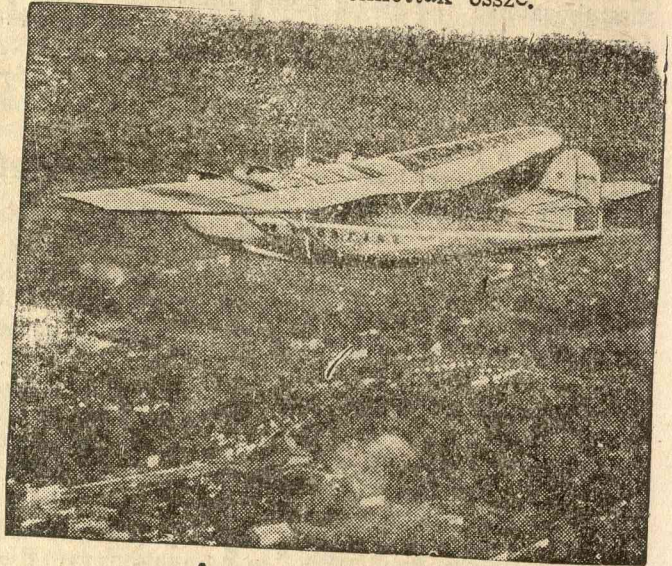
A felhőszakadás pusztításai

A nyugatpomerániai felhőszakadás következtében házak és hidak omlottak össze.

Az új bolgár kikötő felavatása

Boris bolgár király most avatta fel a Fekete tengeri új bolgár kikötőt Ilarion püspök társaságában.

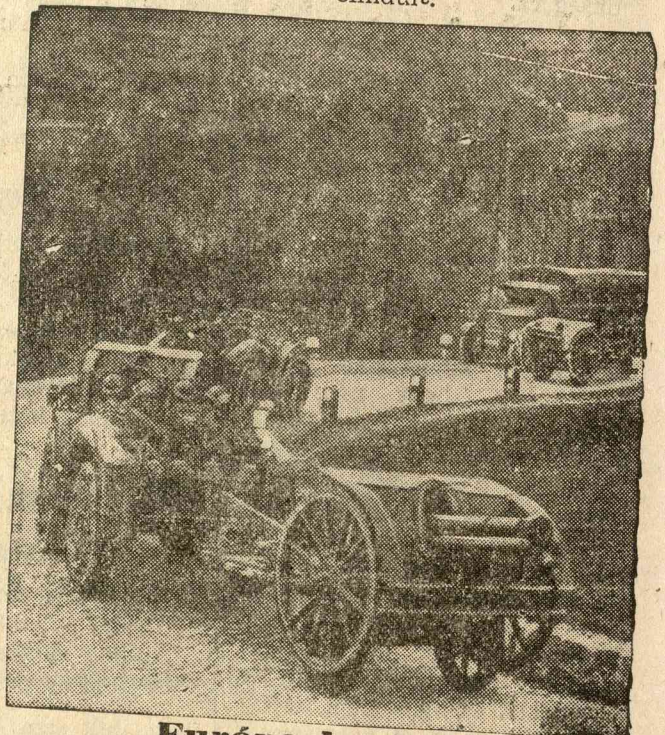
A szerencsétlenül járt „Clipper”

A most lezuhant amerikai óriás-repülőgépről készült utolsó felvétel. A „Clipper” Lima felett, mikor végzetes útjára elindult.

A kenti hercegi pár Lengyelországban

A kenti herceg és felesége Krakó uccáin vendéglátójuk, Potocki gróf és több lengyel arisztokrata társaságában.

Európa legnagyobb hadgyakorlata

az olasz hadgyakorlat, amely most folyik Sziciliában Mussolini személyes részvételével.

100 ezer dolláros valutásibolási botrány Magyarországon

A budapesti valuta-zugbörzevezéreuszonadrágban menekült a csendőrök elől

Rappaport István csehszlovák állampolgár a banda feje
Rádiókörözést adtak ki ellene. -- Csehszlovákiában
és Romániában is voltak szövetségeseik

Budapest, augusztus 7. A magyar hatóságok nagyszabású valutacsempész botrányának jöttek a nyomára. Leleplezték egy valutásiber társaságot, amelynek tagjai főleg Csehszlovákiából és Romániából köztvetitettek tiltott valutaüzleteket Magyarországra. A budapesti valutarendőrségnek már régóta tudomása volt arról, hogy zugbörze működik a Dob uccában de a legbehatóbb nyomozás ellenére sem sikerült nyomára akadni a börzének.

Néhány nap előtt a csehszlovák határon letartóztattak egy házaspárt akik Magyarországról Csehszlovákiába körülbelül 6000 dollárt akartak átcsempészni. A férfi Fried Ignác névre szóló utlevéllel igazolta magát, de rövid vizsgálat után kiderült, hogy az utlevél hamis. Az állítólagos Friedet letartóztatták és beszállították Budapestre, ahol kihallgatása folyamán beismerete, hogy igazi neve Weisz Ignác és hogy hosszabb idő óta feleségével együtt esen ugynevezett

futárszolgálatot teljesít egy budapesti valutacsempész társaság részére.

A Weisz házaspár vallomása alapján sikerült a budapesti hatóságoknak leleplezni az egész valutásiber bandát és nyomára akadtak Klein Adolf dobuccai kereskedő lakásán a régóta keresett zugvalutabörzére is. Klein Adolf zugbörzén rövid néhány hónap alatt több mint 100.000 dollár értékű külföldi valuta fordult meg.

Klein Adolfot azonnal előállították a rendőrségen, ahol rövid kihallgatás után letartóztatták. Az ő vallomásából kiderült, hogy

az egész banda tulajdonképeni feje egy Rappaport István nevű csehszlovák állampolgár, aki Toplitán nyaral. A budapesti rendőrség azonnal távirati utasítást adott a toplítai csendőrségnek, hogy Rappaportot állítsák elő.

Csendőri készültség vonult ki Rappaport penzióbeli lakására, de nem

talláták otthon mert Rappaport éppen a fürdőben tartózkodott.

Mire a csendőrök a fürdőbe érkeztek Rappaport már neszét vette annak, hogy keresik, úgy ahogy volt uszonadrágban felugrott az egyik fürdő előtt várakozó berautóra és elrobogott. Minthogy a berautó még nem érkezett vissza, a csendőrség nem tudta megállapítani, hogy Rappaport milyen irányba vette az útját.

— A budapesti rendőrség rádiókörözést adott ki Rappaport ellen.

A valutacsempész társaság letartóztatott tagjainak vallomásából kiderül, hogy Csehszlovákiában és Romániában is vannak tettestársaik. A csehszlovák határon letartóztatott Weisz házaspár előadta, hogy megbízóikkal a csehszlovák, illetőleg a román határ közelében lévő városokban szoktak találkozni és átadták a rájuk bízott pénzt, amit a legfantasztikusabb helyekre rejtve csempészték át a határon.

PARDON

EGY NAGY párisi jótékony, sági ünnepségen ülösztájkot kezdtek bizonyos öreg hölgyek akik sürgős esetek számára — fenntartott higiéniai helyiségek forgalmának zavartalanságát ellenőrzik. A nénikék először csak egyszerű béremelést követeltek, illetőleg a fülkéknek használatától nekik jutó százalék felemelését. Mikor a rendezőség a követelést megtagadta, a nénikék bezárkóztak a diszkrét fülkébe magukra zárták az ajtót és ülösztájkot — kezdtek. Rövid idő múlva rémült vendégek kezdtek ostromolni a rendezőséget, amely végül is kénytelen volt engedni az elszánt nénikéknek és megadta a kért béremelést.

Természetes dolog, hogy, — mint minden jóérzésű ember —, csakis a nehéz mesterséggel megáldott nénikék mellé állunk szívünk minden melegével. A nyomoruság világszerte megteremtette azokat a foglalkozási ágakat, mely becsületeségük mellett sem tudják a társadalmi megbecsülést kikényszeríteni. A baj természetesen főleg ott van, hogy keveset lehet vele keresni. Mert, mint tudjuk, volt egy római császár, aki Róma összes tisztitani való csatornáit a maga számára monopolizálta s ragaszkodott hozzá, hogy ez az illatos foglalkozás cége alatt üzemeljen. Amiből hatalmas jövedelme még fokozódott és senkinek eszébe sem jutott orrát csavargatni, mert ugymond — s ez a mondás is tőle való — „Pecunia non olet”. Azaz: a pénznek nincsen szaga.

Hátha a pénznek nincs szaga még kevésbé van annak a nyomoruságos sztrájkoknak humoros oldala. Az bizony, kényérharc volt s örülünk, hogy sikerült.

Lemondott az uralkodásról

Andorra regényes trónkövetelője

Egyetlen vágya csöndben, visszavonultan élni

Párizs augusztus 7. I. Boris herceg, a törpe Andorra állam regényes trónkövetelője, sok hányattatás után most egy kis délfranciaországi faluban húzódott meg és már csak az az egyetlen vágya, hogy mint magánember, háborithatatlan életet élhessen valahol.

Különös mozgalmas élet van az andorai trónkövetelő mögött. Régi holland családból származik de Vilnában született 1896-ban amikor az a város még az orosz cár uralma alatt állott. Tanulmányait Oxfordban végezte, beállt önkéntesnek az angol tengerészetbe és különböző küldetésekben járt Oroszországban, Japánban és az Egyesült államokban, résztvevett angol politikai harcokban, sokat utazott Franciaországban, Spanyolországban s végül Hollandiában, ahol a királynő a Skossyreff nevet és címet adományozta neki.

Andorrában, a parányi pireneusi köztársaságban 1934-ben bukkant fel és tevékenységével annyira megnyerte a bizalmat, hogy még abban az évben július 11-én Andorra hercegének és a hit védelmezőjének kiáltotta ki magát. Azt hirdette magáról, hogy ő a francia király helytartója és ebben a minőségben egész középkori jellegű háborút folytatott az urgelli püspök ellen.

Az andorrai kormányzóknak az ő kedvéért már új alkotmány tető alá hozásán dolgozott, amikor a madridi kormány rendeletére I. Boris herceget letartóztatták. Ekkor Barcelonába vitték, ahol 1 évi fogházra ítélték. Jóhiszeműségét azonban Madridban sem vonták kétségbe és rövidesen szabadlábra helyezték. Spanyolországból először Portugáliába ment, majd francia utlevél birtokában Marseilleben kötött ki ahol azonban egy

kiutasítási végzés alapján letartóztatták. Miután elítélték s büntetését kitöltötte, nagy nehézségek közt sikerült elhagynia Franciaországot. Időközben ugyanis az utlevélét elkobozták. Megint Spanyolországba ment, ahol most már békésen akart éldelgelni feleségével együtt. De rövid idő múlva kitört a polgárháború és a Skossyreff házaspárt az alicantei francia konzul mentette meg és szállította el Franciaországba.

Báró Skossyreff most állandóan ostromolja a francia hatóságokat. Csak az a kérése, — hogy végre tisztázzák állampolgárságát és jogi helyzetét. — Nem pályázik már Andorra trónjára. Álmai szertefoszlottak. De szeretné, ha szépen, — csendesen élhetné le hátralevő éveit feleségével együtt, mint egyszerű, szürke, kispolgár.

Bizományosainkhoz!

Felkérjük bizományosainkat hogy a július havi elszámolási legkésőbb folyó hó 10-ig, az eladott újságok értékével együtt okvetlenül küldjék be, nehogy ennek elmulasztásával a lap expedálása akadályoztatva legyen.

A kiadóhivatal

Szeptember 9-én kezdődik az iskolákban a tanítás

Bucuresti, augusztus 7. A közoktatásügyi miniszter rendelete folytán az ország összes középiskoláiban szeptember 9-én kezdődik a tanítás.

Makulatura

Újlap nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közlünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

POSTA

Boldog életet akarok jelíggel levél van a kiadóban.

ÁLLÁS

Perfektül főzni tudó jobb nő csakis teljesen megbízható felvétetik kisebb uricsaiához. Kellemes állandó nyugodt otthon és jó fizetést nyújtunk. Vidéki előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 2536

Kerékgyártósegéd állandó munkára felvétetik. Baranyi János, Tileagd, jud. Bihor. 2646

Jómegjelenésű intelligens ügynök akvizíciós munkára, privát házak látogatására, garantált legkevesebb 4000 lei havii jövedelemmel felvétetik. — Cim a kiadóban. 2022

Perfekt szobaleány, vagy minden szobaleány felvétetik. Cim a kiadóban. 2640

Vincellérnek fiatal házaspárt felveszek. General Moşoiu 5. cipőüzlet délelőtti órákba. 2684

Kisebbség család keres perfect főzni tudó minden házi munkát nagy mosás és vasaláson kívül végző intelligens, jobb megbízható nő. Állandó nyugodt otthon, jó bánásmódot s rendes fizetést nyújtunk. Cim a kiadóhivatalban. Vidékiek részletes levélben ajánlkozhatnak eddigi működés és életviszony megjelölésével. 2654

Munkásnőket, valamint férfi munkásokat könnyű munkára felvesszünk. Szakértelem főleg. Patria faárúgyár str. Avram Iancu 5. 2689

Perfekt minden szobánót felvesz azonnalra bejárónak Spitz (Vlahuta 3) Szőnyegüzlet. 2687

Főzni tudó minden és egy kifutó fiut felveszek 15-re. Str. Ioan Ciordaş 40. 2686

Munkásleány valszni mellé felvétetik. Mignon, csokoládéház, Str. Brătianu 2. 2685

Jó bizonyítvánnyal bejárónő 15-ére felvétetik. Salamon, Str. Matei Corvin 10. 2664

Ügyes varróleányok felvétetnek. Str. Cantemir 42. II. em. 2683

Kifutó fiut felveszek. General Moşoiu 4. fűszerüzlet. 2682

Főzni tudó ügyes minden szobaleány 15-re felvétetik. Blum Piata Regina Maria 1. 2681

Ön befőrő és tolvaj

ellen védi házat, ha „Argus” zárbiztosítót vesz. Minden zárhoz alkalmas. — 1 db. 35 lei. — Főlerakat: **Stiern József** vaskereskedés Oradea, Piata Mihai Viteazul 2. Telefon 8-92. — Vidékről az összeg beküldését bélyegeken kérem.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 4 lámpás telepes rádió. Mindenféle asztalos munkát vállal Biró asztalos, Seleuş. 2533

Jókarban levő 2 motorbicikli és ház holdas telekkel eladó. Seleuş 88. 2691

Eladó 4-6-os rászerezhető és egy Hofer herefejtő. Kiss, Oradea Str. Wilson 95. 2690

Fehér mély sárhányó gyermek kocsit eladó. Értekezni Calea Feratâ 3. 2680

Eladó Hoffer polifactor herefejtő gép özv. Palotás Mátyásnéval Tileagd, jud. Bihor.

Colonia Devics Strada Fagui 5 számú ház sürgősen eladó 16 ezer lejért.

Jó állapotban lévő használt téglák, és terménykő eladó. Sft. Iosif 19. Seleuş. 2692

Ügyes fiut szabótanulónak fizetéssel felveszek. Kiss Str. Alexandri No. 51. 2693

LAKÁS

Kétszobás konyhás lakás azonnal kiadó. Str. Sîncăi 3. 2581

KÜLÖNFÉLE

Hathetes kisleányomat örökbe adnám. Cim a kiadóban. 2681

SPORT

Nagy tornában a CAO

CAO-Universitate 6:1 (2:1)

Cluj, augusztus 7. Péntek délután játszották le Clujon az Universitatea-CAO mérkőzést, amely az oradeai csapat fölényes győzelmét hozta. A CAC máris nagy formában van, — különösen csatársora kiváló. — Mureşan biráskodása mellett folyt le a mérkőzés, amely Cao támadásokkal indul és a 6. percben Orza eredményes. (1:0) A 8. percben Jasinszky kavarodás után kiegyenlít. A 15. percben ismét Orza lő gólt és ezzel 2:1 az eredmény.

A szünet után a CAO döntő fölénybe kerül és a 10. percben Kovács lövését nem tudja az U. kapusa tartani. (3:1). A 16. percben Haláti eredményes. (4:1). A 18. percben Orza a góllövő (5:1) A végeredményt a 31. percben Gecző állítja be (6:1).

A CAO máris kitűnő formában van, az Universitatea fiatal játékosokkal felálló csapata csak az első félidőben tudott megfelelő ellenállást kifejteni.

A pénteki határozat:

Külön bajnokságért játszik 13 A-ligás csapat, ha nem másítják meg a N. B. beosztását

Az A-ligás egyesületek ma Bucureşti-ben megbeszélésre ültek össze, hogy a bajnokság beosztásának kérdését a maguk részéről véglegesen tisztázzák. A megbeszélésen 14 csapat képviseltette magát, a fővárosi egyesületek több taggal is. A népes gyűlésen

csaknem egyhanguan a Comitetul Federal döntésének tarthatatlanságát állapították meg.

Az értekezleten, amelyen Marinescu Gabriel belügyi alminiszter is részt vett, nagyfontosságú döntést hoztak az A-ligás egyesületek, amennyiben leszögezték, hogy ha nem változtatják meg az eddigi beosztást, úgy egy új megoldást kell találniuk az úgynevezett nagy egyesületeknek. Ugy határoztak, hogy az eddigi A-ligában szerepelt, valamint a két most bekerült csapat Román Nemzeti

ti Liga címén két éven át bajnokságot rendez, amelynek szabályait később fektetik le.

Az egyesületek képviselői kötelezvényben fogadták meg, — hogy csak ebben, a Román Nemzeti Liga által rendezendő bajnokságban vesznek részt és az eddigi Nemzeti Bajnokságtól távolmaradnak. A kötelezvényt 13 csapat írta alá.

Az értekezlet végén értesültek az egyesületek kiküldöttjei, hogy Tilea Viorel futbalszövetségi elnök 8 órakor érkezik vissza Eforiából a fővárosba, fogadja az egyesületek vezetőit. Marinescu belügyi alminiszter vezetésével 9 órakor jelentek meg az egyesületi megbízottak a futbalszövetség elnökénél, akivel részletesen köztörtént végleges elhatározásukat. Tilea Viorel elnök választásától függ tehát a nemzeti bajnokság további sorsa.

Rádió műsor

VASÁRNAP

Bucureşti. 7.30: A reggeli műsor közvetítése Majd: Felolvasás Hírek utána időjárásjelentés. 9.55: Istentisztelet 13: Időjelzés, időjárás, sport 13.10: Gramofonlemez adása. Közben körülbelül 14.10: Hírek 19: Predescu zenekar 20.50: Gramofonlemez adása 21.15: A rádiózenekar hangversenyének közvetítése 22.30: Hírek 22.55: Operettlemez 23.55: Hírek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11-12.10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet Bartmann Miklós dr. mondja 12.15—13.15: Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Magocs Károly 13.30: Operaházi zenekar 14: „Magyarok külföldön” 15: Lemezek 16: „A telepítési törvény és végrehajtási rendeletének ismertetése” 16.50: Höchtl Mária zongorázik 17.30: „Petőfi jóslatai” 18: A nemzetközi dalosünnepély diszhangversenye 19: „Hortobágyi képek” 19.50: Cigányzene 21.10: Hírek 21.40: Szász Ilia előadása

estje 22.30: Szalonzene 23.15: „A magyar vízpoló válogatott előkészületei” 24: Lemezek.

HÉTFŐ

Bucureşti. 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek tőzsde árfolyamok, vizál-lásjelentés. 13.40: Gramofonlemez 13.25: Sport hírek adása 13.40: Gramofonlemez 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez 15: Hírek 16.45: Előadás 19: Kis rádiózenekar. 20.35: Gramofonlemez 21.35: Csak Radio România: Gramofonlemez. Csak: Bucureşti: Kamarzene. Utána Baumann-Rădulescu Rózsa énekel 22.30: A két állomás együtt: Hírek

22.45: Vendéglői zene Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána Közlemények.

Budapest I. — 7.45: Torná 11: Hírek 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.05: Kuttner Mihály hegedű. 14: A 2. honvéddalagezred zenekara 18.50: „A gyümölcs és idény cikk Nagykörös életében” 19.30: Hangversenyzenekar. 20: Beszélgetés a Nemzetközi Asszony hét idegen résztvevővel 20.50: „Édes anyanyelvünk” 21.20: Cigányzene 22: Hírek 22.30: Verdi: „Othello” c. operája hanglemezekről 23.05: Időjárás